

RE-FORMATIO

Sankt Kjeld.

Stolegavl fra Hvidbjerg Kirke
(nu i Nationalmuseet).

★

Nadverkalken er også Kjelds attribut (kendetegn som helgen) på en kunstnerisk fremstilling af hans skikkelse i en anden jysk kirke. Kjelds sidste tale til brødrene handlede om den hellige nadver.

Detsmuktskårnerelief viser — som kalkmaleriet i Skive — Kjeld iført kannikedragt. Højre hånd er løftet i velsignende stilling — kun de tre første fingre bruges, som symbol på den treenige Gud. Om hovedet helgenglorien.

Den anden gavl af kirkestolen (der angives at have været degnestol) forestiller Knud den Hellige, og det er ingen tilfældighed. Knud Konges dag var den 10. juli og Kjelds den 11. juli. De to helgener var forbundne i den folkelige overlevering. I Norge hed det:

Konning Knut

og Kjeld Ful

drive bonden med leen ul.

»Ful« betyder »foged«. Som fogeden, der gjenner til arbejde, minder Kjelds helgendag de norske bønder om, at næste dag skal hø-høsten begynde.

*

Gengivet efter

Henning Høirup og O. F. Stjernfelt:

Sankt Kjeld.

(Viborg Domkirkes Forlag 1961)

3/1977

SANKT KJELDS DAG

AF PASTOR EDMUND JENSEN, ORMSLEV

HANS, Peter, Paul, Maria, Kjeld – og alle de andre, er de vor barndoms skolekammerater eller familiemedlemmer, som vi træffer ved festlige lejligheder og begravelser? Ja, de hedder godt nok sådan nogle af dem, og gik i skole med og til præst med, og nogle, vi er kommet i familie med. Men her tænkes nu ikke lige på dem, men på nogle, der er blevet kaldt med de navne først, og som alle de andre er blevet opkaldt efter.

På grund af dusseriet og udeladelser af titler må vi have klaret, hvem nævnte Hans, Peter m. fl. er, deres personlighed er blevet skjult. Men titulerer vi dem med sankt, der betyder hellig, så træder nogle af dem straks frem for os igen, for hvem kender ikke sankt Peter og den hellige jomfru Maria f. eks. I dag 11. juli fejrer vi sankt Kjelds fest.

Skt. Kjeld, vi er begyndt at kende dig, nogle af dine disciple har jo fortalt om dig, og det er nedskrevet af en mand, som har levet sammen med dig i Viborg en ikke ringe tid. Længe siden er det, du levede i Nørrejylland: på din fødeegn vest for Randers; i klostrene i Viborg og Ålborg og derfra gjorde du to rejser. Til Lund for at stifte fred mellem stridende konger og melde dig til korstog. Og så den lange valfart til Rom, hvor du bad Den hellige Fader give dig apostolat til de Vender. – Nu er du blandt alle helgen, er sammen med utallige tjenere og tjenerinder, der lovsynger Faderen og Sønnen og Helligånden og beder om, at Guds rige må komme og, at vi her på jorden må kendes værdige til at indgå i det. Men så meget bedre, for så tør vi måske bede dig om noget – vi mener, nu du er så nær Ham, hvis kraft

og vilje styrer hele verden stor og vid.

Som i vore dage var der også i din tid nok af ulykke: drab, plyndring og forfølgelse; så forfærdende mange lufattige og af alskens sygdomme plagede, og som nu var den gamle Satan på færde i menneskers sind og indskød i dem af sin gudsforgåenhed, og nogle lod han sine håndgangne uånder besætte. Men Kristi kirke var her også midt blandt folket som din domkirke mellem købstadens huse.

I kirken, hvor vi nu er samlede, tager gudstjenesten sin begyndelse, den tjeneste som fuldkommes i himlen. Men aldrig var en sådan gudstjeneste begyndt her på jorden, om ikke Guds egen Søn var blevet menneske og levede hos os, havde ladet sig korsfæste og var opstået fra de døde og vendt tilbage til Faderen – og Helligånden var sendt. Nu er den jordiske gudstjeneste forenet med de saliges tjeneste i himlen. Du har selv, skt. Kjeld, så ofte sunget "tiderne" med dine præstebrødre og på Herrens alter frembåret messofferet for hele folket, så jorden blev løftet mod himlen og himlen sænket mod jorden. Og med din munds milde tale og dine hjælpende, lindrende hænder har du draget mennesker mod himmerige.

Skt. Kjeld, du bliver ikke rød i hovedet, for det er jo sandheden, når vi siger, at du var en overmåde flittig Herrens tjener. Du hørte vel selv, da vi sagde sekvensen efter hallelujaet:

Hil dig
herlige og salige frugt
af din moders liv,
Sankt Kjeld –
forudbestemt til herskers
omsorg med ris, brød,
stav,

de tre symboler for din tjeneste i huset: som skolemester, kældermester og provst. Du underviste drenge, stod for klosterets proviantforvaltning og lod dig på dine brødres vedblivende bøn bevæge til at modtage embedet som provst eller prior for kannikernes fællesskab. – Og så fandt du endda stunder til at afskrive skønne bøger, hvilket var din lyst og til glæde for andre.

Skt. Kjeld, du ser med smil på verdens usselhed, og det volder dig næppe ubehag at få stillet et personligt, ret så nærgående spørgsmål. Dengang brødrene valgte en anden i dit sted som provst, fordi du efter deres mening ødte alt, alt for meget på de nødlidende af "jeres" midler, så trak du dig tilbage og flyttede til klosteret i Ålborg som præst. Senere da du talte med paven, bad du om lov til at måtte missionere blandt Venderne – og måske opnå martyriet. Nu kommer spørgsmålet, vi vover at stille dig: havde du mistet troen på, at det kunne nytte noget at fortsætte herhjemme, ja nærede du en angst for, "at lysestagen var flyttet"? Det står i dit "levned", at Den hellige Fader tvært imod at føje dig sendte dig tilbage til Viborg og tilskrev kannikerne under Augustins regel at modtage deres rette hyrde med skyldig ærefrygt og derefter vise ham ærbødighed i alle ting. Da du omsider igen kunne varetage dit embede som hjordens hyrde og var, hvor du skulle være, fandt din sjæl så tilbage til sin ro? Måske forstår du slet ikke vort spørgsmål, nej det gør du nok ikke, og vi spørger også kun, fordi vi selv fristes til at betragte den tjeneste i vor kirke, vi er sat til, som nytteløs og let finder på noget andet at gøre end det, vi skal. Og vi tror, at du kan hjælpe os.

Skt. Kjeld, nu lytter vi til evangeliet og prøver at tage os det til hjerte – sammen med dig.

Jesus sagde: "Hvem er så den tro og forstandige tjener, som hans herre har sat over sit tyende til at give dem deres mad i rette tid? Salig er den tjener, hvem hans herre, når han kommer, finder handlende således. Sandelig siger jeg eder, han skal sætte ham over alt, hvad han ejer".

Vi har billeder af dig, skt. Kjeld, skåret i træ og malet på kalk. Om det er dit ansigt, vi ser, er ikke til at vide, men det er væsentligt, at du er afbildet i din kannikedragt fattende kalcken med venstre hånd og med højre løftet til velsignelse. Således ser vi dig din Herre nær, Han som kan virke i et menneske langt ud over, hvad det af sig selv formår. Således fastholdes mindet om dig som den tro og forstandige og af Herren saligpriste tjener, af Guds nåde en tjener blandt tjenere talt.

Vi siger Gud tak for dig, skt. Kjeld, du er et forbillede for den danske kirkes hyrder: biskopper, provster, præster, og vi beder dig frembære vor bøn for Gud i det høje:

Herre vor Gud, almægtige, evige Fader! Du, som ved Helligåndens kraft viser dig mægtig i de svage, hold os til din tjeneste at opbygge Kristi legeme til det mål af vækst at kunne rumme Kristi fylde, gør os til hyrder efter dit sind, at vi, når overhyrden åbenbares, må opnå herlighedens uvisnelige sejrskrans. Ved samme vor Herre Jesus Kristus, din Søn, som med dig lever og regerer i Helligåndens enhed, en sand Gud fra evighed og til evighed.

Amen.

AF PASTOR H. C. CHRISTENSEN, AGRI

"STIGENDE antal kirker bruger alkoholfri vin". Denne overskrift stod at læse i Kristeligt Dagblad den 25. maj i år. Blå Kors og biskopperne har åbenbart haft succes med deres meget beklagelige forehavende: at gå i rette med Herren selv med hensyn til det af ham udtagne stof. En fremgang i sligt kan man selvfølgelig ikke ønske tillykke med! Og med henvisning til dette blads nr. 4 + 6/1976 anbefaler vi biskopper, præster og menigheder endnu engang at overveje dette fatale stof-skifte.

I anledning af at det er påstået, at vin, hvoraf alkoholen er uddraget, stadigvæk er vin, forespurgt Re-formatio i efteråret 1976 nogle vin-fagfolk, om sådan "alkoholfri vin" med rette kan kaldes vin.

Vinhandlerfirmaet Anthon Thorup & Søn, Århus, svarede:

"Vi har boret en del i problemet, men samstemmende siger man, at en drik ikke kan kaldes vin, når den er alkoholfri.

Fransk lov siger følgende: Vin defineres som en drik lavet af helt eller delvis ugæret saft af friske druer. — Om dette er helt klart kan vel diskuteres.

Dansk vinlovgivning siger imidlertid helt klart, at vin er den gærede most af friske druer. Når mosten er gæret, vil den nødvendigvis indeholde alkohol".

Vi spurgte også Vinkyperforeningen af 1. maj 1884, hvis formand sendte os dette svar:

"Alkoholfri vin kan man fremstille på to måder, dels ved en destillation hvor man koger alkoholen ud af vinen, og dels ved at anvende druesaft (ugæret) ved fremstillingen. Disse produkter er efter min mening ikke vin, da

vin naturligt indeholder alkohol".

Danske frugtvintyper kan efter formandens mening heller ikke kaldes vin, og han slutter:

"Derfor må jeg give Dem ret, når De anfører at ordet 'alkoholfri vin' er en misforståelse. Min definition på vin må derfor være: Vin er saften af pressede og gærede vindruer, som ved gæringen har omdannet sukkeret til alkohol. Denne proces skal naturligvis have fundet sted på voksestedet".

Vinhandlerforeningen for Danmark svarede, at man ikke "med føje vil kunne rejse indsigelse imod betegnelsen 'alkoholfri vin', når man anvender den teknik at uddrage alkoholen 'af en på almindelig måde — nemlig ved gæring af friske druer — fremstillet vin". Iøvrigt bilægger vinhandlerforeningen sit svar en reklame for: "Jung's" alkoholfri vin med vin-karakter (!!).

Denne dokumentation videregives hermed til fri afbenyttelse.

Hvad den hellige skrift forstår ved vin, hvor denne er omtalt, er jo allerede tilgængeligt for enhver, som kan læse.

Derimod er der ikke meget at gøre ved de folk, som mener, at det er fuldstændig uinteressant og uden betydning, om man følger Herrens indstiftelse af den hellige nadver til og med hans valg af stof — noget man iøvrigt også mener, når det drejer sig om det stof, nemlig mandkøn, som Herren har knyttet til indstiftelsen af det hellige præste- og prædikeembede. En præst sagde i denne sammenhæng, at det for ham ville være det samme, om Jesus den sidste aften i stedet for brød og vin havde rakt sine apostle en rose! Det ville selvfølgelig have afhjulpet alkoholproblemet.

Der er naturligvis folk — lærde folk

og sikkert velmenende folk — som søger at latterliggøre beskæftigelsen med disse forhold — dem om det, man sa-

gen er virkelig den alvorlige, som man i dette blads nr. 2/1977 kunne finde udtrykt præcist i følgende vers:

Selv hva Herren har bestemt,
kan de overstemme siden;
de må stå i pakt med tiden —
hvilket tap om de ble glemt!
Herren satte vin på bordet,
det har de satt ut av kraft;
de har talt sitt ord mod Ordet,
deres ord og bud er saft.

DEN HØJESTES KRAFT

AF PASTOR C. B. HANSEN, ÅLBORG

MAN får ofte den mistanke, at nogle forældre instruerer deres børn under konfirmationsforberedelsen om at spørge præsten om, hvor Kain fik sin kone fra. Men, hvis man i hjemmet har en bibel, kan man selv finde svaret. For på næste side står der, at Adam og Eva efter at have avlet Kain og Abel fik en mængde sønner og døtre.

Efter møjsommeligt at have forklaret et konfirmandhold ordet "undfanget", nemlig ved Helligånden, lød det fra et af bordene: "Det kunne have været snedkersvenden". Jomfrufødsel giver altså også dem, der ellers ikke glimrer ved deres vid, en chance for at være morsomme.

Men nu, hvor videnskaben er blevet den store autoritet for folk, der hverken kender eller udøver den selv, er det værd at nævne, at naturvidenskaben anerkender mange former for jomfrufødsler. Uden jomfrufødsel ville vi savne honning på morgenbrødet, for dronen, hannen, som er nødvendig til at befrugte bidronningens æg, så at hun kan producere arbejdsbierne, er selv fremgået af et af dronningens æg, der ikke er blevet befrugtet.

Jomfrufødsel er det, hvor formering ikke sker ved parring men ved knopskydning eller ved, at et nyt individ bliver til, ved at et æg begynder at udvikle sig uden at være befrugtet af en sædcelle, enten spontant eller kunstigt ved podning, eller ved at udsættes for kemisk påvirkning, eller for stråling af radium eller røntgen. De, der er blevet til ved jomfrufødsel, ligner deres art men er indbyrdes ikke til at se forskel på. En søskendeflok af salamandre, frembragt ad kunstig vej, er nøjagtig ens, som fremstillede på et samleband, mens søskende fremkommet ved befrugtning afviger fra hinanden i større eller mindre grad.

Individuelt særpræg er en følge af den blanding af forældres anlæg, som skyldes parringen. Uden parring ville forskelle og personlighedsudvikling udelukkes. Hvis alle mennesker var jomfrufødte, ville de være så ensrettede og lige, at socialister og nazister kunne spare sig alle bestræbelser i så henseende.

Jomfrufødsel som sådan er ikke sagen for kristentroen. Var Jesus blot fremgået ved en af de almindelige jomfrufødsler, provokeret ad kemisk vej eller ved en impuls fra en eller anden

elektrisk eller beslægtet kraft, kunne vi have undværet ham, et menneske helt uden personligt særpræg, en Otto Normalverbraucher, ikke til at skelne fra andre, lige som de kunstigt fremkaldte kaniner og salamandre og som arbejdsbierne. Men var han på den anden side blevet til som alle vi andre gennem en parring, ville han have fået menneskenatur, der på godt og ondt rummede alt det, vi har arvet fra vore forældre, men heller ikke mere! Nej, det, der betyder noget for troen, er det, der bevirkede Jesu udfangelse i en jomfru, nemlig Helligånden, altså en "kraft".

Det er da også evangelisten Lukas, der var læge – omend uden kendskab til vor tids naturvidenskab, der meddelte os englen Gabriels ord til Maria: "Helligånden skal komme over dig, og den Højestes kraft skal overskygge dig..." Helligånden er jo netop "kraften fra det Høje", som Gud bruger til at sætte yderligere skub i alle de os kendte og ukendte naturkræfter, som han i forvejen har udstyret sin skabning med, hver gang han vil sætte noget nyt på programmet. Ved den aktiverede han profeternes hjerneceller, så at deres forudannelser blev rettet mod frelsen, der skulle komme, ved den blev Jesus så til i moderens liv. Ved den førtes Jesus ind på tankebaner, ord og gerninger, der ligger ud over vor rækkevidde. Ved ånden oprejste Gud Jesus

fra de døde. Ved Helligånden omstilles vor tankegang, så at vi bliver i stand til at tro på Jesus, og endelig er det ved "den Højestes kraft", at vore døde legemer engang skal fornyes og oprejses (Romerbrevet 8, 11).

Gennem jomfrufødsel har Jesus altså fået de sider af den menneskelige natur, der er ens og fælles for os alle. Men fordi jomfruundfangelsen skete ved Helligånden, blev denne almindelige menneskenatur beriget med noget fra Gud, det der gør ham forskellig fra enhver af os. Visse præster og teologer prøver at knibe uden om jomfrufødslen ved at sige, at Jesus godt kunne have haft Josef eller "snedkersvend" eller en romersk soldat, Pantera, til fader – og alligevel være Guds søn, og at ordene "undfanget ved Helligånden" så bare skal være vor måde at sige det på, at Jesus alligevel er anderledes end os. Men det er noget ugenemtænkt snak. For i så fald ville Jesus jo være behæftet med vore menneskelige begrænsninger og uheldige egenskaber (Hebræerbrevet 4, 15).

Var Jesus derimod fremgået ved en af de almindelige jomfrufødsler, ville han på den anden side have været et intetsigende væsen uden personligt særpræg. Det, der udmærker Jesus, såvel fra alle normalt tilblevne som fra jomfrufødte, er, at hans udfangelse skyldtes Helligånden, den Højestes kraft.

NY KONFIRMANDBOG

AF PASTOR K. J. SUNDBERG, LINKÖPING

LEKTOR, pastor Karl Josef Sundberg vil være kendt af Re-formatios læsere, idet vi her tidligere har præsenteret hans debatbog: Konfirmandundervisning utan lektioner, hvori han argumenterer for at konfirmandarbejdet bør ske "mellem døbefonten og alteret". Mange har

siden bedt K.J. Sundberg nærmere udføre det program, som han i sin debatbog har skitseret. For at imødekomme dette ønske har Sundberg nu på Bokförlaget Pro Veritate udsendt Konfirmandboken, en smuk bog og en god hjælp – også for danske konfirmandundervisere. Den være hermed anbefalet.

Med K.J. Sundbergs tilladelse bringes nedenstående (oprindelig skrevet til Svensk Pastoraltidskrift):

Red.

Konfirmation og kristendoms-kundskab

HVOR skal arbejdet med et hold konfirmander begynde? Hvad er det naturlige udgangspunkt? For at kunne besvare spørgsmålet må der tages hensyn til to synspunkter: det theologiske og det psykologiske.

Theologisk er udgangspunktet givet i og med dåben. Konfirmation er bekræftelse af dåbspagten. Dernæst må man se på den psykologiske side. Arbejdet med konfirmanderne må lægges således til rette, at det kan engagere de unge. Et nøgleord for al indlæring er "motivation". Man må kunne se en mening med det, man beskæftiger sig med. Motivationen for de unges deltagelse i konfirmandundervisningen er netop dåben. Når det er nødvendigt at fremhæve dette, skyldes det de mange ideologier, der gør sig gældende i vort moderne samfund. Man må gøre det klart for de unge, hvilken mening der er i, at de har meldt sig til konfirmandforberedelse. Derfor bør dåben fra første færd aktualiseres for dem, men ikke kun som et theologisk begreb, men også som noget der angår dem selv personligt, netop fordi de er døbt. Dermed er der givet et godt grundlag som udgangspunkt for deres deltagelse i holdets arbejde.

I den seneste tid har man også talt om elevcentreret konfirmandundervisning. Der er noget berettiget i dette, specielt hvis man talte om konfirmandcentreret undervisning. Det ville da betyde, at konfirmanderne ud fra deres situation som døpte motiveredes til at stille spørgsmål og få dem besvarede. Hvorfor går jeg til konfirmandundervisning? Hvad skal vi lave i den tid, vi går til præst?

At leve i kirken

Det første svar på det sidste spørgsmål bliver, at konfirmanderne skal lære at leve med i Kirkens liv. Dåben er jo indlemmelse i Kirken, og der skal de lære at være hjemme.

Centrum for menighedens liv er liturgien. Noget af det første konfirmanderne derfor skal lære, er at fejre gudstjeneste. Dette kan i vore dage ikke bare ske ved at læse om det i en bog eller ved "at sidde et antal højmeser af". Oftest har konfirmanderne intet erfaringsgrundlag med hensyn til gudstjeneste og ved derfor ikke, hvorledes det går til. Derfor må man øve sig i praksis, så at konfirmandholdet kommer til at udgøre en liturgisk gruppe.

Også her kan de psykologiske synspunkter komme frem. Aktivitet er et nøgleord i nutidig pædagogik, og man bør også i konfirmandundervisningen lægge vægt på dette. "Learning by doing" er et af vor tids slagord, som ikke er uden relevans. Hvorfor ikke gøre en del konfirmandtimer til liturgi, hvor de unge får lov at være aktive på en måde som engagerer dem? Ved en sådan aktivitet underbygges indlæringsprocessen og interessen øges.

Man bør også tidligt bringe bønnen ind i billedet, og ikke kun i form af en lektie, der skal læres eller noget der skal orienteres i, men som noget at leve med i og øves i. Således kan konfirmandundervisningen også blive en skole i bøn.

Nadveren er liturgiens centrum. I traditionel kateketisk undervisning kommer nadveren til sidst. Med den her skitserede undervisningsplan får nadveren sin naturlige plads allerede til at begynde med, når det drejer sig om at lære konfirmanderne at leve Kirkens liv.

Mødet med troens artikler
Traditionel konfirmandundervisning har i hovedsagen bestået i en gennemgang af troslæren. Dette er næppe tilstrækkeligt i vor tid, idet en sådan un-

dervisning forudsætter en personlig erfaring i Kirkens liv og levemåde, som i de fleste tilfælde savnes. Derfor må tros læren befastes ved et møde med det kirkelige liv. Trosbekendelsen er Kirkens liv udtrykt med ord. Det er derfor arbejdet med konfirmanderne må lægges således til rette, at det fører til kontakt med Kirkens liv. Mødet med trosartiklerne bør derfor i hovedsagen ske i konfirmandgruppen som en liturgisk gruppe. De skal lære trosartiklerne ved at være med der, hvor bekendelsen leves i gudstjenesten. Selvfølgelig skal de forklares og troen sættes i relation til såvel den enkeltes som menighedens liv.

Det er af yderste vigtighed, at studiet af troen har Skriften som grundlag. Studiet af Bibelen er jo stort set borte fra skolen. Mange begynder at gå til præst uden at kunne "Fader vor". Bibeltekster, der handler om menneskevolden og om Jesu lidelse, død og opstandelse er ret ukendte for mange. Det er derfor nødvendigt, at gennemgangen af tros læren i så vid udstrækning som muligt har Bibelen som grundlag og udgangspunkt. Der kan også anføres pædagogiske grunde for dette. Bibeltekster, der handler om centrale trossætninger, udgøres ofte af konkret stof, som let kan vække den unges interesse. Med henblik på, hvad der her er sagt, bør det andet store tema i konfirmandundervisningen behandle trosbekendelsen og dens grundlag i Skriften.

Den kristne i verden
Jeg har nu og da hørt den indvending fremført, at en liturgicentreret konfirmandundervisning skulle forsnævre synskredsen. Den ydre virkelighed kan forsvinde. D. v. s. der skulle ikke i tilstrækkelig grad være åbenhed for skabelsen. Ligeledes hævdes det, at mennesket i relation til sine medmennesker ikke skulle få den plads, det bør have. Der har jo i den senere tid været en tendens til at lægge konfirmandundervisningen mere samfundsbe-

vidst an. Selv naturen bør indtage en større plads i en tid, hvor miljøspørgsmålene er så aktuelle.

De nævnte betænkeligheder er efter min mening uden berettigelse. Alt hvad der hører med ind under skabelse, skal i høj grad behandles. Det synes imidlertid rimeligt for et konfirmandarbejde, der vil tage sit udgangspunkt i dåben, først at behandle de temata, som her er nævnt for så derefter at gå over til natur- og samfundsspørgsmål.

For en konfirmandundervisning, som frem for alt vil være en orientering i livsanskuelsesspørgsmål og samfundsproblemer, og tilhængere af en sådan form for undervisning har der været ikke så få af i den seneste tid, bliver det naturligt at tage sit udgangspunkt i den første trosartikel, hvis man da i det hele taget tager sit udgangspunkt i en trosartikel!

Med den opfattelse, der ligger til grund for den konfirmandundervisning, som her lægges vægt på, er det derimod naturligt at tage et tredje tema: den kristne i verden. Her kommer da spørgsmålene om naturen og vort ansvar overfor den, samt spørgsmålene om vore relationer til samfundet og hjemmene. Alt dette skal naturligvis have sit udgangspunkt i den tro, til hvilken konfirmanderne er døbt.

Der må her lægges vægt på en konkret fremstilling. Man tager sit udgangspunkt i det individuelle for at nå til det almengyldige.

Konfirmationen
Ofte får selve konfirmationshandlingen ingen dybere behandling. Dette hænger sammen med den teologiske uklarhed, der indtil denne dag har rådet med hensyn til, hvad der egentlig sker i konfirmationen. Den opfattes vel ofte som en højtidelig afslutning på en vinters undervisning, og da kan interessen begrænses til visse punkter i ritualen.

Situationen kan blive en anden, hvis konfirmationen og dens forberedelse får den liturgiske forankring, som i

det foregående er antydnet. Da bliver det naturligt sammen med konfirmanderne at beskæftige sig nøjere med selve konfirmationens indhold. Konfirmationen sættes i relation til hele Kirkens liv. Den hører sammen med dåben og ser derfor på en måde tilbage,

men samtidig peger konfirmationen fremad. Den er ikke afslutning, men en vej fremad til en stadig dybere indlevelse og engagement i kristen tro og kirkeligt liv.

(Oversat fra svensk af
Ejlif Kristensen)

UDTALELSE

OM KVINDELIGE PRÆSTER

IRE-FORMATIO nr. 2/1977 bragte vi en artikel om den gammelkatholske kirke, hvori artiklens forfatter, pastor Ernst-Wilhelm Heese, omtaler en officiel udtalelse af de gammelkatholske biskopper angående kvindeordination. Udtalelsen fra Den internationale gammelkatholske Bispekonference (Utrecht-unionen) under ledelse af ærkebiskop Marinus Kok er citeret i SPT, Svensk Pastoraltidskrift, og lyder:

I overensstemmelse med den gamle, udelte kirke kan vielse af kvinder til de katolske almenkirkelige og apostoli-

ske embeder diakon, præst og biskop ikke akcepteres. Kirkens Herre, Jesus Kristus, har ved Helligånden udvalgt 12 mænd til apostolembetet for at fortsætte hans frelsesværk blandt mennesker. De katolske kirker i øst og vest har alene kaldet mænd til embedet. Spørgsmålet om vielse af kvinder til præsteembedet berører Kirkens grundlæggende ordning og mysterium. De kirker, som har bevaret kontinuiteten med den gamle udelte kirke, må i fællesskab rådslå om spørgsmålet om kvindelige præster og dermed alvorligt overveje de følger en ensidig adskillelse i dette spørgsmål medfører. Red.

ANGLIKANERNE

OM PAVENS PRIMAT

DE ca. 40 millioner anglikanere i verden kunne tænke sig at give biskoppen af Rom, d. v. s. paven, en særlig rolle i en genforenet kristen kirke og anerkende de økumeniske konciliers autoritet. Derimod stiller de sig afvisende til paven som øverste leder, primas, for kirken og til ufejlbarhedsdogmet.

Disse standpunkter fremføres i en rapport, Autoritet i Kirken, som afgives af en anglikansk-katolsk teologisk kommission i slutningen af januar.

Kommissionen nedsattes i 1967 af

Vatikanets enhedssekretariat og ærkebiskoppen af Canterbury med atten medlemmer. Tidligere har kommissionen afgivet rapporter om Eukaristien og Embedet. Begge disse er blevet bedømt meget forskelligt i de respektive kirker, og også den nye rapport vil vise sig at være kontroversiel ifølge den lutherske teolog Günther Gassman's bedømmelse. Han har i mange år fulgt den katolsk-anglikanske debat som professor ved Institut for økumeniske Studier i Strasbourg. Fra anglikansk side har tidligere og nuværende ærke-

biskop af Canterbury lanceret den tanke, at paven i en forenet kirke skulle have funktion af "præsiderende biskop". Denne ide er ikke taget op i rapporten

som for størstedelens vedkommende blot sammenfatter de to kirkers standpunkter i spørgsmålet om det pavelige primat. (SPT) Red.

ORDINATIONSRITUALET

"DET gældende ritual bør følges, så længe det gælder, ved alle ordinationer. Det fortjener det. De biskoppelige privatforbedringer burde een gang for alle forsvinde

som det theologisk, liturgisk, æstetisk og praktisk uhåndterlige mismask de er".

(Dr. theol. Regin Prenter, Re-formatio 3/1974) Red.

meddelelser

RETRÆTE

FOR KVINDER

- PÅ MARIAGÅRDEN I KOLLUND

Afholdes fra 22. august til 28. august. Om program m. m. henvendelse til

Gytte Exner, Svanens Kvarter 19 C, 2620 Albertslund - tlf. 02 - 64 71 58.

ARBETSGEMENSKAPEN KYRKLIG FÖRNYELSE

Kyrkodagar i Uppsala

26-29 AUGUSTI 1977

JESUS
ÄR HERRE

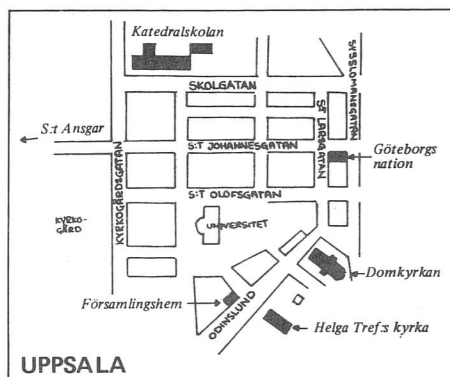
- KYRKODAGAR OM VEM JESUS ÄR

I vår tid tales det ofta om människosyn, samhällssyn, medmännisklighet. Dessa frågor behöver dryftas - i många sammanhang. Men risken finns att man så koncentrerar sig på dem att hela den gudomliga sidan av livet glöms bort. Kyrkan kan bli så engagerad i samhället att hon glömmar bort att hon är förgården i ett annat samhälle, Guds Rike. En kristen kan på samma sätt bli ensidig och glömma bort att han är medborgare i både ett jordiskt rike och i det himmelska. Risken är stor att man kör fast i problemen och inte ser Honom som kan lösa dem, Han som kallas Färlösaren.

Kristus är kristenhetens Herre och Konung. Han är den främste för en kristen och för hela Kyrkan. Han är den Hårlige vi får tjäna. Mitt i allt lidande och alla problem har Han all makt. Med lydnad, tro och kärlek blickar en kristen människa upp till Honom.

Arbetsgemenskapen Kyrklig Förnyelse inbjuder med detta program till kyrkodagar i Uppsala kring just detta tema: JESUS ÄR HERRE. Det är en öppen inbjudan till gudstjänster och lovsång, till föredrag och samtalsgrupper, till samvaro kring Kyrkans Herre.

Per-Olof Sjögren

UPPSALA

Udförligt program fås ved henvendelse til:

Arbetsgemenskapen Kyrklig Förnyelse

c/o Niklas Adell

Järålavägen 28B

582 59 LINKÖPING

KIRKEDAGE 1977 I AGRI

PÅ MOLS 3. - 5. SEPTEMBER

Tema: GUDS FAMILIE (Efes. 2, 19)

Lørdag den 3. september

11.00 Messe, Agri Kirke, prædikant: pastor C. B. Hansen, Ålborg (forv.).

12.30 Frokost, konfirmandstuen.

14.30 Non.

15.00 Velkomst, kaffe; konfirmandstuen.

16.00 Bibelforedrag, Efes. 2, 19 ff v/pastor Ejnar Krogh, Holstebro.

17.30 Vesper med prædiken. Prædikant: sognepræst Knud Christensen, Frederikssund.

18.30 Middag, konfirmandstuen.

20.00 Familiens Hus v/landskabsarkitekt Joost Dahlerup, Søborg.

22.00 Completorium.

8de Agri menighed
Søndag den 4. september

11.30 Sext, Agri Kirke.

12.00 Frokost, konfirmandstuen.

14.00 Højtidelig messe, Agri Kirke, prædikant: pastor Poul Exner, Albertslund.

16.00 Familiens Skole v/gymnasielærer, gårdejer Otto Mortensen, Bindeballe.

17.15 Procession og vesper i Agri Kirke.

18.30 Middag, konfirmandstuen.

20.00 "— som mand og kvinde skabte han dem", v/sognepræst Hans Olav Okkels, Hygum.

21.30 Completorium.

Mandag den 5. september

9.00 Messe, Agri Kirke, prædikant: provst Erich Alshauge, Sønderborg (forv.).

10.00 Præstekonvent, Agri præstegård: "— til min ihukommelse" v/sognepræst Urban Schrøder, Varnæs.

12.00 Sext.

12.30 Frokost.

MØDEAFGIFT

30 kr. Deltagelse i enkelte møder 5 kr.

OVERNATNING

Der vil i videst muligt omfang blive sørget for privat indkvartering.

Iøvrigt henvises til:

FEMMØLLER HOTEL, Femmøller, 8400 Ebeltoft, 06-36 21 51 (afstand fra Agri: 4 km)

HOTEL MOLS BJERGE, 8420 Knebel, 06-36 15 00 og 06-36 10 43 (afstand fra Agri: 3 1/2 km)

HOTEL VÆGTERGÅRDEN, Femmøller Strand, 8400 Ebeltoft, 06-36 22 11 (afstand fra Agri: 6 km)

MOLS KROEN, Femmøller Strand, 8400 Ebeltoft, 06-36 22 00 (afstand fra Agri: 6 km).

samt diverse hoteller i Ebeltoft (afstand fra Agri: 15 km).

MÅLTIDER

Frokost (lørdag og søndag) á 10 kr. (excl. drikkevarer).

Middag (lørdag og søndag) á 20 kr. (excl. drikkevarer).

Kaffe/te (lørdag og søndag, eftermiddag og aften) á 5 kr.

TILMELDING

(skriftlig) senest den 26. august til:

sognepræst H. C. Christensen, Agri, 8420 Knebel.

På tilmeldingen bedes anført, hvilke måltider man ønsker at deltage i samt evt. ønske om privat indkvartering.

MEDBRING

Dansk Tidebog/Antifonale; deltagende præster: alba og grøn stola.

OPLYSNINGER

iøvrigt, f. eks. om forbindelser til Agri fås i præstegården 06-36 55 39.

På udvalgets vegne
H. C. Christensen

re-formatio

Nr. 3 JUNI 1977 20. ÅRGANG

Edmund Jensen:

Prædiken Sankt Kjelds dag 50

H. C. Christensen:

Kommentar: Vin på bordet 52

C. B. Hansen:

Den Højestes kraft 53

K. J. Sundberg:

Ny konfirmandbog 54

Udtalelse om kvindelige præster .. 57

Anglikanerne om pавens primat ... 57

Ordinationsritualet 58

Meddelelser:

Retræte for kvinder 22/8-28/8 58

Kyrkodagar i Uppsala 26-29/8 58

Kirkedage i Agri 3/9-5/9 59

Retræte for mænd 18/9-21/9 .. 60

RE-FORMATIO udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.

Redaktør (ansvarshavende):

Sognepræst H. C. Christensen, Agri, 8420 Knebel. Telefon: (06) 36 55 39.

I redaktionen iøvrigt:

Pastor C. B. Hansen, Elmesvinget 14, 9210 Ålborg S.Ø.; pastor Sigurd Mejdor, Tjørnebakken 31, 8500 Grenå; pastor O. Lund Pallesen, Rustenborgvej 5, 2800 Lyngby; sognepræst Børge Riisgaard, 7673 Harboøre; sognepræst Poul Ulsdal, 6893 Hemmet.

Ekspedition:

RE-FORMATIO ved overlærer Knud Nørholm, Emdrupvej 37, 2100 København Ø. Postgiro 2 08 81 42. Telefon (01) 20 29 71.

Bladet kommer i ca. 6 numre årligt og koster 26 kr. - for studerende 19 kr.

Sats: Anders Studsgård, Skarrild.

Tryk: Clausen off-set, Horsens.

Alle artikler i Re-formatio er skrevet på hver enkelt forfatters eget ansvar. De fremførte synspunkter deles ikke nødvendigvis af redaktionen.

Red.

RETRÆTE FOR MÆND

- PÅ MARIAGÅRDEN I KOLLUND

RETRÆTEN på Mariagården, Østerskovvej 34, Kollund, 6340 Kruså, er i år berammet til dagene søndag den 18. til onsdag den 21. september. Pastor H. C. Christensen, Agri, har påtaget sig at lede retræten. Der agtes afholdt daglige messer, tidebønner og meditationer. Der bliver rigelig tid til hvile og personlig læsning.

Retræten begynder med aftensmåltid søndag den 18. september kl. 18 og

slutter med middag onsdag den 21., kl. 12. Der medbringes Bibel, salmebog og Dansk Tidebog/Antifonale. Alle indkvarteres på enkeltværelser. Mariadøtrene sørger for de timelige fornødenheder. Man medbringer selv senge-linned. Prisen bliver ca. 150 kr.

Tilmelding senest lørdag den 10. september til: Sognepræst Johs. M. Nielsen, Englandsvej 330, Tårnby, 2770 Kastrup - tlf. 01 - 50 01 14.

RESERVERET POSTVÆSENET

3600 FREDERIKSSUND
KIRKEGÅDE 9
KNUD CHRISTENSEN